

to radujemo, da je č. g. Mih. Lendovšek, ptujski vikarij, novo izdanje imenovane pesni oskrbel, in to z notami za dva glasa z lepo oglašenim tekstom v jako lični obliki (8° štiri strani). Izšla je ravno kar v tiskarnici W. Blankeja v Ptuiju in se dobiva pri g. izdajatelji: posamezni iztisi po 2 kr., snopič po sto izt. vkup pa s poštnino vred 1 fl. 50 kr. Želimo, naj se ta pesen v obilnem številu po naših šolah in pa med vrle slovenske pevke razdeli, zato jo č. farnim predstojništvom, gg. katehetom, slov. učiteljem in organistom prav gorko priporočamo!

Iz Koroškega. (Razne novosti.) Dne 7. nov. bila je zlata sv. meša v Žrelcah, katero so v rojstnej svojej fari služili preč. g. stolni dekan Rebernik. Pridgali so velč. gosp. prošt Tinski L. Serajnik. — V Bistrici pri Pliberku umrl je posestnik Jurij Krant 69 let star. Blagi mož je bil daleč na okrog najgorečnejši narodnjak, ki je pri vsakih volitvah delal za zmago Slovencev. Naj počiva v miru v ljubljenej mu slovenskej zemlji na mirodvoru št. Mihela, kamor ga je veliko število ljudstva spremilo in mu zadnjo čast skazalo. — V Libučah je nekdo uže 3 mesece zagrebljeno dete izkopal in mrliča zanesel pred hišo Šibernikovo. Zakaj? To se ne vé. — V Celovci imajo vrlo družbo sv. Elizabete, ki skrbi za nboge; letos je imelo 1181 fl. potroškov, in 1246 fl. dohodkov. Na Krapjem polji je fara, ki šteje letos 132 krščencev, med temi 95 nezakonskih. — V Beljaku so hudi črevljarski učenci; eden izmed teh paglavcev je se lotil policijskega narednika in na glavi hudo ranil. — V Kanalski dolini so veseli glasu, ki jim je povedal, da bodo ondi proti iralijanskej meji stavili šance in trdjave. Nadejajo se dokaj zaslužka!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Najvažnejši dogodek je sijajni shod nemških konservativcev v Linci; 10.000 ljudij bilo je navzočih, izvrstno govorili so: knez Alojzij Lichtenstein, ki je zmagonosno pobil ropotanje liberalcev „nemštvo je v nevarnosti“; njegov govor je zlata vreden; potem kmetski poslanec Dobelhammer, ki je povedal velevažno novico, da centralna komisija za nevo uravnavo zemljiščenega davka (v komisiji sedijo zraven 33 liberalcev samo 3 konservativci) boče več nego drugim deželam naložiti: Spod. Avstriji 800.000 fl. gornji Avstriji 600.000, Štajerski pa blizu 500.000 fl., ter opominjal, naj se ove dežele postavno branijo tolikemu preoblaganju; naposled pa navdušeno znani tirolski duhovnik in poslanec Greuter. O tem shodu bodo še marsikaj govorili in pisali. — Koroški c. k. namestnik postal je plem. Šmid-Zabirov. V Primorskem zaukazujejo v ljudskih šolah, naj se otroci nemščine učijo, zlasti dela na to baron Pretis, bivši liberalni minister financ, a sedaj c. k.

namestnik v Trstu; državni poslanci se hočejo zoper tako postopanje pritožiti. V Milanu bo drugo leto obrtnijska razstava; naša vlada je v Primorskem, Goriškem in Tirolskem prepovedala udeležiti se. — Na Kranjskem imajo okolo Ljubljane silno povodenj, zimine so jako pokončane. — Državni zbor je sklican 30. novembra. — V oger-skem državnem zboru sta poslanca grof Senyey in Bitto hudo karala ministerstvo Tiszajevu, češ, da Ogersko spravlja na nič. — Nesrečni Zagreb še nima miru; skoro vsaki den zatrepče več ali menj, e hudo zemlja, 10.000 ljudij je zbežalo; vendar vlada krepko podpira popravljanje in milodarov dohaja in delavcev od vseh strani. Ban Pejačević je pa prav storil, da ni pustil v zajem vzeti 100.000 fl. ali 1 milijon goldinarjev, ker bi dolg mesto preobložil. Vkljub temu, da judovskoneški liberalci in jihovi listi hujskajo: „den Kroboten nix geben“ so vendar mesta in posamezniki uže precej denarjev darovali n. pr. Sarajevo 1000 fl., Varaždin 2000 fl., Budapešt 5000 fl., Praga 2000 fl., cesarjevič 1000 fl. Ban Pejačević dobil je iz deželne in državne blagajnice 100.000 fl. na razpolago. Artileristi so iz Zagreba prestavljeni v Belovar, ker se je kosarna prodrla. Po Zagorji so v 20 vasnicah porušene ali poškodovane cerkve, farovži in šole; v Stubici odprl se je nov vrelec, ki $\frac{1}{2}$ sežnja na debelo lije iz sebe 27° R. vročo žvepleno vodo. Cerkev Matere božje v Bistrici pa je nepoškodovana. Škoda je na Hrvatskem povsod velika, vendar z Božjo pomočjo bo v nekotikih letih vse popravljeno. Najbolj drago bo cerkve popraviti. Kardinal se je preselil iz Zagreba v gradič nadškofovski Gradec blizu Križevca.

Vnanje države. Papež Leon XIII. vedno prijaznim očesom gledajo na kristijane v jutrovih dezelah; nedavno so Slavjanom pokazali svojo apostolsko skrb, sedaj pa Armencem, ki so številni narod v Mali Aziji. Imenovali so namreč armenskega nadškofa in patrijarha Hasuna za kardinala rimske cerkve. — Italijanska vlada boče bankovce odpraviti in v to svrhu 600 milijonov na posodo vzeti, Judom pa za zlato zastaviti premoženje ustanov za siromake; to bo Italijane strmoglavilo v še večjo revščino. — V Genfu na Švicarskem so pri volitvah zmagali socijalisti; tudi na Francoskem dvigajo se socijalisti; jihov vodja Blanqui začel je v Parizi izdajati list: „Ni Dieu ni maitre“, t. j. „Ne Boga, ne Gospoda“. Strašno! Do sedaj je bilo po postavi prepovedano sodnike preganjati in odstavljati, sedaj so poslanci francoski postavili za pol leta zatrli; kmalu bodo sami freimaurerji in socijalisti sodniki. — Nemcem prevzetni Judje presedajo. Začeli so podpisati prošnjo do Bismarka: naj se priseljevanje tujih Judov zabrani, sodnijske in druge važne službe prepovedó itd. Na to so prijatelji Judov, namreč liberalci, zagnali strašen krič, češ, da se Judom krčijo državljanske pravici in tisti liberalci, ki so v državnem zboru zoper katoličane snovali izjemnih

postav, zagovarjajo goreče Juda. Bismark in cesar Viljelm sta zbolela. — Na južnem Nemškem so ogerski posestniki zgubili kupčijo z zrnjem: Amerikanci so jo prevzeli. — Srbija odpošlje 3 poslanike, da sklenejo z Avstrijo kupčijsko nagodbo. — Črnogorci še vedno nimajo Ulčinja. Grki pa delajo urno vojne priprave ter stavijo torpede v morje, da zabranijo turškim ladijam pot. — V Irlandiji pa utegne še do krvavega punta priti, ker angleški grajščaki v ničem ne odjenjajo ter vojake na pomoč kličejo zoper nesrečne najemnike zemljišč. Angleški ministri ne vedo, kaj bi storili; državni zbor bi imeli sklicati 2. decembra t. l. pa so ga zopet odložili. — Ruska vlada namerava novinam in uradnikom več svobode privoščiti. Tudi dela priprave, da bodo posestva grajščinska delili med kmete, kateri imajo premalo zemljišča. Ruski car boleha v Livadiji. Njegov sin cesarjevič Aleksander vodi vže veliko poslov carjevanja.

Za poduk in kratek čas.

Anton Magdič

doktor vsega zdravilstva, bivši zdravnik v Ormoži.

VII. L. 1848. je bil za dijake v občē, posebno pa za slovenske, pravi „zlati vek“. Vseučilišniki in tisti, kateri so bili na gimnaziji v višjih razredih, nosili so puške insabije, pridno „eksercirali in marširali“. Večkrat jih je tudi doletelo kaj mokrega. Dobivali so namreč marsikteri sodček piva, katero se je v veseli družbi navdušeno v blagor domovine popilo. Knjige so ostale bolj v koti, skušnje pa so vendar dobro izpale, ker tisto leto gg. profesorji „dvojke“ nobenemu dijaku niso potisnili. In v šolskih počitnicah? To je bilo veselje! Da je pri vsaki veselici bila slovenska zastava zraven, katere še do tega leta prav poznali nismo, se samo ob sebi razume; in da je dijaštvo to znamenje naše narodnosti visoko cenilo, bo vsakternik rad verjel, kateri ve, kako se mladost hitro navduši za stvar, ki teče tako rekoč v njeni naravi in krvi. Dijaki so tedaj želeli znamenje tudi „Slovencem“ po ustavi zavarovane narodnosti na vseh zvišenih prostorih imeti. Črni visoki turen v starem Ptuj, ki na samem stoječ tako tužno gleda v oblake, bodel je nekterim dijakom v oči, ter sklenejo nič manjšega, ko na visoke line mu razobesiti veliko slavjansko trobojnico. Zberejo se nekega dne mnogoštevilno na prijaznem hribu sv. Urbana in srčno korakajo s svojo bandero proti mestu. Ali so že bili ovajeni, ali kako je prišlo, ne vem, le to je gotovo: dijaki svojega namena niso dosegli. Nekteri meščani posebno vroče krvi so jim stopili nasproti in slovensko dijaštvo razpršili na vse kraje vetra; pa zastava ni šla v zgubo, temoč dolgo potem je veselo plapolala na visokem Ojstrovei višje cerkve sv. Urbana; kaplan Jernej pa še dolgo potem v Ptuj ni smel prika-

zati se, ker mislilo se je, da je on za to dijake našuntal. Slabeje, kakor v Ptuj, godilo se je dijakom v enaki priliki v Ljutomeru. Bila je dne 27. avgusta primicija g. M. J. v Borelcih, fare sv. Križa, — primicij bilo je tistega leta med Muro in Dravo 7. — Dijakov se je zbralo 40—50. Drugi den so navdušijo in nesejo slovensko bandero v bližnji Ljutomer, da zraven tudi pozdravijo blagega narodnjaka dr. Matijo Preloga. Toda slabo so zadeli. Ljutomerčanom tistokrat slovenska bandera ni bila všeč. Oborožaje se s palicami, pokličejo hlapce in mlatiče, in hajd nad dijake. Nekteri so hitro potegnili v dr. Prelogovo stanovanje, manje srečni so zbežali, nekteri so bili precej tepeni, kaki 3 celo vjeti in v gradu Braneškem, gder je bila gosposka, v ljukajo potisnjeni. Okrajni sodnik je bil naš rojak g. Stuhec. On je drugo jutro dijake zaslišavši odpuštil domov. Slovenska bandera pri tej priliki ni bila rešena. Zavoljo tega čina je bilo ljudstvo v okolici jako razdraženo in trebalo ga je potolažiti, da niso šli z orožjem nad Ljutomeržane. Dr. Prelog pa ni več imel tam dobre ure. Preselil se je tedaj v Veržeje in poznej v Maribor; na njegovo mesto v Ljutomeru pa je prišel dr. Magdič.

Marsikdo se bo čudil, kako je bilo mogoče, da so toliko črtili slovensko zastavo v Ptuj in v Ljutomeru, tedaj v sredini čisto slovenskega prebivalstva. Kakor dendenešnji, tako je bilo že tistokrat: če se dva Nemca v katerem kraju naselita, že hočeta zvonec nositi, in vse bi moralo nemški čutiti in misliti. Vsem Nemcem in žalibog le premnogim našim lastnim sinovom — odpadnikom rasel je močno greben, ker so ravno v Frankfurtu kovali veliko nemško državo, v kateri bi mogli tudi Slovenci hoté ali nehoté utoniti. V Ljutomeru pa še je uplivala nekšna druga reč. Razmere med Magjari in Hrvati so se tako poostrile, da se je na obeh straneh sè vso močjo pripravljalo na krvavi boj. Slavni ban Jelačić zbiral je svoje junake kraj Drave. V Varaždinu je ustanovil svoj glavni tabor. Kruti Magjari zaseli so Medjimurje in dalje kraj Mure gor do Radgone razstavili svojo protarsko družal. V Ljutomeru in v Radgoni so trosili glas, — malovredni Judi bili so jih glavni pomagači. — da bojo od te strani po slovenskej zemlji vdarili na Hrvaško. Ob Muri med Ljutomerom in Radgono bilo je malo naših vojakov za obrambo; Magjari so nekterikrat v nočnem času unkraj Mure napravili prasko, začeli streljati in rogoviliti, kakor da bi res hteli planoti čez Muro. Ljudstvo je živele v vednem strahu. Ljutomeržani niso trpeli slovenske zastave, češ, ta bo nas ovadila kot prijatelje sosedov Hrvatov, potem pa gorje nam. (Dalje prih.)

Smešničar 48. Ko je bil hudir iz nebes vržen, je tako silno letel, da se je raztresol in so deli njegovi na vse kraje sveta razleteli: glava je pala na Spanjolsko, srce na Italijansko, trebuh v Nem-